

Tõusev täht - jalgratas

Kas sina oskad jalgrattaga turvaliselt liigelda? **Loe lk 3**

Avasta Nõmme funkharhitektuuri pärlid

Open House kutsub nõmmekaid tasuta ekskursioonidele. **Loe lk 5**

21.06

kl 0:44 algab lõpuks kauaoodatud suvi

Nõmme Sõnumid

19. juuni 2020 • Nõmme Sõnumid nr 12 (600)

Järgmine number ilmub 7. augustil 2020

Pääskülas mälestati küüditamisohvriteid

14. juunil möödus 79 aastat juuniküüditamisest, mille käigus viidi Siberimaale üle 10 000 inimese.

Mälestusüritus, mis toimus sel aastal ilma suurema rahvakogunemise ta, kuid millest tehti live-ülekanne Nõmme linnaosa Facebooki-lehel, toimus küüditamisohvrite mälestusmärgi juures Pääsküla raudteejaamas. Sõnavõttudega astusid üles ja pärjad asetaskid mälestusmärgile Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis, ajaloolane Leho Lõhmus ja Nõmme Rahu Koguduse õpetaja Ove Sander.

«Meenutame, mälestame ja mäletame koos neid süütuid inimesi, kes 1941. aastal okupatsioonivõimude ebainimliku ja lausa mõeldamatu käitumise ohvriks langesid,» ütles Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis. «Kuna kogu maailmas on kevad ja suvi levida koroonaviiruse tõttu teistsugune ja kohati lausa seisma jäänud, ei korralda ka meie täna Nõmmel suurt ja ühist avalikku mälestusüritust. Mis ei tähenda, et me ei mäletaks, mis juhtus tänasel päeval 79 aastat tagasi. Just siinsamas Pääsküla raudteejaamas seisid vagunid, kus mehed eraldati oma naistest ja lastest, lõhuti pered ja hävitati paljude elud. Vähestel õnnestus sõja lõppedes kodumaale naasta. Küüditamispäev on küll kurb, kuid siiski ühendab meid kõiki teadmises ja usus, et sellist teguviisi ei saa tolereerida. Minu siiras kaastunne kõigile, kes on seetõttu kannatanud,» jätkas Šillis.

«Kokku oli Nõmmel nimekirjas 500 inimest, kellest 470 saadi ka kätte ja pandi siinsamas Pääskülas tol juunikuul päeval rongi ning viidi tundma-

FOTO: ANU PÕRK

Küüditatute mälestusüritusel Pääskülas sel aastal suuremat rahvakogunemist ei olnud. Pildil mälestamas: Grete Šillis, Ove Sander, Marek Alveus, Leho Lõhmus ja Urmas Arike.

tusse, kust vähesed tagasi tulid, sest algasid rasked sõja-aastad. Mälestame kõiki neid, kes ära viidi,» rääkis oma sõnavõtus ajaloolane Leho Lõhmus.

Nõmme Rahu koguduse õpetaja Ove Sander ütles: «On mälestushetk,

kus saavad kokku olevik, minevik ja tulevik. See traagika on meid kõiki ühel või teisel moel puudutanud ja need mälestused on suuresti väga isiklikud lood. Ka minu vanaisa pandi 1941. aastal rongi peale. Kõiki neid lu-

gusid uuesti jutustades ja mälestades ning südames hoides loodame, et hoiame edaspidi sellised koledused ära.»

Toimunud mälestusüritust saab järelle vaadata Nõmme linnaosa Facebooki lehel. **(NS)**

LÜHIDALT

Suvel liigub Nõmmel turvapatrull

Nõmme linnaosa valitsus tellib suvekuudeks turvapatrullteenuse, mis hoiab iga-päevaselt silma peal linnaosa probleemsematel aladel, jälgib avalikku korda ja kutsub vajadusel rikkujaid korrale. Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis ütles, et mehitatud turvateenust ei tellita olemasolevate tõsiste probleemidest pärast, vaid sellepärast, et probleeme ei tekiks ka edaspidi.

«Kõigi nõmmekate elukeskkond peab olema turvaline. Patrull teostab kontrolli päeva jooksul, rõhku pannakse ennelõunasele ja õhtusele ajale. Objektidel liigutakse nii autoga kui ka jalgsi,» rääkis linnaosavanem. «Suurema tähelepanu alla võetakse avaliku korra järgimine Nõmme keskuses - Nõmme jaama kõrval asuvad pargid, Ema park, Üliõpilaste sild, Vanaka nõlv ning Männiku, Pihlaka, Võidu, Mahla ja Kauge tänava piirkondades. Teenuse osutaja annab linnaosavalitsusele tagasisidet: üldise olukorra, intsidentide ning politsei kaasamist vajanud juhtumite sisu ja arvu kohta. Tulenevalt tagasisidest lisab Nõmme linnaosa valitsus kontrollitavaid objekte juurde või suunab tähelepanu sinna, kus parasjagu rohkem vaja on,» lisas Šillis. Turvateenuse leping sõlmitakse Viking Security AS-ga perioodiks 22. juuni kuni 20. septembril 2020 summas 6912 eurot (KM-ga summa). **(NS)**

Kirjakast tõstetakse ümber

Nõmme kaubanduskeskuse kõrval asunud Eesti Posti kirjakast tõstetakse ümber Nõmme turu parkla sisesõidu juures asuva Omniva pakiautomaadi juurde, et teenused oleksid ühes kohas. Nõmme keskuses aadressil Jaama tn 1 asuvas postkontoris saab aga postiteenuseid ka edaspidi. Kirjakast leiab uue asukoha pärast jaanipäeva. **(NS)**

Nõmme suveüritused

Von Glehni improteater
Vabaduse pargis
6.08

Pilatese-pühapäevad
Ravila pargis
28.06, 12.07, 26.07,
9.08, 23.08

Lastehommikud
Vabaduse pargis
8.08, 22.08

Vabaõhturennid
Harku rabas
8.07, 15.07,
12.08, 19.08

Discgolfi-koolitused
Järve metsas
16.07, 30.07,
4.08, 18.08

Tõuksi suvekool
Pääsküla noorteka ees
1.07, 8.07, 15.07,
22.07, 29.07

Rohkem infot: tallinn.ee/est/nomme/Nomme-terviseuritused-ja-projektid

Nõmme

JUHTKIRI

Veeda oma suvi Nõmmel

Väljas on tunda suve lõhna, ilmad on soojad ning aias vajab kõik usinat hoolt ja kastmist, et kiirgav päike liiga ei teeks. Suvepuhkusedki pole enam kaugel, et võtta kord aastas aeg päriselt maha ning tegeleda sellega, mis endale kõige meelepärased, ja lihtsalt kulgeda omas tempos.

Selge on see, et tänavune suvi tuleb teistmoodi, nii nagu tuli kevadki – ilma suuremate ürituste ja kogunemisteta. Ikka sel eesmärgil, et saaksime sügisel taas ühistegevusi jätkata endale harjumuspäraselt, vana moodi. Siiski ei möödu suvi Nõmmel vaikeelus, vaid tuleb tegus ja värvikirev.

Sel suvel keskendume väiksematele tegevustele ja koosviibimistele, kus saame järgida 2+2-reeglit. Nii näiteks toimuvad juunist augustini Nõmmel ajaloolase Leho Lõhmuse juhtimisel Nõmme asumeid tutvustavad matkad, pilatesitreeningud Ravila pargis, üldfüüsilised jõukatsumused Harku metsas, kirevad lastehommikud ja vabaõhuetendused Vabaduse pargis ning palju muudki põnevat. Avatud on ka kõik mängu- ja spordiväljakud ja nii on lastel võimalus koos naabruskonna sõpradega või ema-isaga käia platsil palli põrgatamas, kulgeda jalg- või tõukerastestega mööda kergliiklusteid või osaleda noortekeskuste korraldatavates laagrites ning tegevustes Pääskülas või Ilmarise metsas.

Nõmmel saab mõnusasti aega veeta ka lihtsalt mööda tänavaid ringi jalutades, et imetleda meie väikelinlikku vabadust, turgutada end rohealadel: parkides, rabas, metsas või maastikukaitsealal seigeldes, piknikut pidades ning looduse rohelusel end lihtsalt emmata lastes. Peale kosutavat virgestust tasub sisse põigata mõnda koduhoovikohvikusse või piirkonna armastatud söögikohta, et lubada endale üks klaasike maitsevett ja miks mitte ka tükike kooki või rohke suhkrulasuuriga üle võõbatud saiake.

Alati ootab nõmmekaid värvetest suveaadustest kirendav Nõmme turg, kuhu suviti saabub kliente ka linnast kaugemalt. Tullakse isegi ekstra bussiga, et saada osa meie turukultuurist. Kandekoti saab kerge vaevaga täis head ja paremat ning kätte kimp suvelilli, mis kodus vaasi panduna kõigile rõõmu valmistab. Teel koju tasub hoida silmad-kõrvad lahti, sest nii võib juhtumisi märgata ka mõnda uut kohvikupidajat keskuses või avastada korvipoe asemel vastavatud lihapoe, mis grillihooajale vunki lisab.

See kõik kõlab justkui ühe raamatupeatüki algus, kuid tegelikkuses just selline elu Nõmmel ongi. Eemal linnakarast, kus on aega omasoodu kulgeda, täis avastamisrõõmu, värskust ja soojust.

Mis suvi see ikka ilma isikliku eesmärgipüstitusega oleks, seega luban mina sel suvel oma elektrilise abiliseaga läbida Nõmme, aga ka Eestimaa teedel kokku 1500 kilomeetrit, lugeda läbi öökapi peale kogunenud raamatud ning süüa vitamiinirohkeid puu- ja juurvilju, et tugevdada oma immuunsüsteemi ja olla tööle naastes energias pakatav!

GRETE ŠILLIS
Nõmme linnaosa vanem

Nõmme Sõnumid

Väljaandja: Nõmme linnaosa valitsus
Toimetajad: Anu Põrk
telefon: 645 7333
e-post: anu.pork@tallinnlv.ee
kodulehekül: www.tallinn.ee/nommesõnumid
Valdeku 13, 11621 Tallinn.
Levi: Express Post
Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse mõttes toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

See kõik kõlab justkui ühe ilukirjandusliku raamatupeatüki algus, kuid tegelikkuses just selline elu Nõmmel ongi.

Tallinna toetused korteriühistutele 2020. aastal

EHA VÖRK,
Tallinna abilinnapea

Korteriühistute tegevus määrab suuresti linna näo – selle, kui atraktiivse, ohutu või kodusena nii elanikud kui ka külalised linna tajuvad. 2020. aastal panustame korteriühistutesse mitmesuguste toetuste kaudu kokku ligi miljon eurot.

Tallinn pakub korteriühistutele nii rahalist toetust hoonete renoveerimiseks ja hoovialade korrastamiseks kui ka seminarides osalemise võimalust. Hoovide korrastamiseks saab korteriühistu toetust taotleda kahe meetme kaudu.

«Hoovid korda» pakub mahukate tööde rahastamiseks kuni 16 000 eurot, et muuta hooviala turvalisemaks, atraktiivsemaks ja funktsionaalsemaks. Näiteks saab toetust parkimisala rajamiseks, prügimaja või prügikonteinerite platsi rajamiseks, istumisala väljaehitamiseks, abihooone lammutamiseks ja uue ehitamiseks, teede remondiks. Uuendusena hakkab linn toetama ka rattahoidjate ja elektrijalgrataste laadimiskohtade paigaldamist. Selleks aastaks toetuse saamine on juba lukus, kuid järgmisel aastal plaanime selle meetme jätkata. Kõiki teisi toetusi korteriühistutele on võimalik taotleda aasta ringi kuni meetme eelarve lõppemiseni.

«Rohelise õue» väiketootuse (kuni 600 eurot) abil saab haljastada korterelamu ümbrust, osta taimede jaoks betoonvaase ja ampleid, rajada heki, istutada lilli, teha puudele hooldusloikust, rajada või taastada muru.

Tallinn toetab ka korterelamu energiatõhususe ja ohutusega seotud tegevusi. Neist toetustest mahukaim

on «Fassaadid korda» – sellega kaasrahastab linn korterelamu fassaadi, katuse või tehnosüsteemide ümberrehitust, mille esmane eesmärk on energiatõhusus – selle toetuse suurus on kuni kümme protsenti ehitustööde maksumusest, kuid maksimaalselt 20 000 eurot. Lisaks on võimalik taotleda kuni 3000 eurot renoveerimise käigus seinamaalingu loomiseks, kui selle kavandi on kooskõlastanud linnakujunduskomisjon.

Rõdude ja varikatuste auditi toetus aitab katta kulud, et palgata pädev spetsialist enne 1993. aastat ehitatud elamu seisukorda hindama. Uue toetustena panustab Tallinn alates 2020. aastast ohutusse: jätkame rõdude ja varikatuste auditi toetuse andmist, mis katab kuni kümme protsenti ehitustööde maksumusest, kuid maksimaalselt 10 000 eurot auditi aruande järgi vajalike tööde tegemiseks. Teine uus toetus on tuleohutustoetus – rahalist abi võib küsida hoone tuletõkkeseksiooni moodustamiseks.

Linn aitab ühistuid ka mitterahaliste tegevustega: linnaosavalitsusel on õigus anda parkimisprobleemi lahendamiseks olemasolev parkimisrajatis, mis piirneb korterelamu kinnistuga, tasuta korteriühistu kasutusse tavapäraselt viieks aastaks. Siinjuures on tingimuseks, et sellega ei rikuta naaberkinnistute huve.

Juhul kui korteriühistu on oma rahaga ehitanud linna maale ehitusprojekti alusel parkimisala, on korteriühistu võimalik saada parkimisala enda kasutusse, taotledes isikliku kasutuseõigust. Linna maale parkimise protsess algab linnaosavalitsusest, kuhu tuleb isikliku kasutus-

õiguse taotlemiseks pöörduda. Isiklik kasutuseõigus seatakse tasuta 15 aastaks. Korteriühistu peab parkimisrajatis ise hooldama ja tagama selle heakorra vastavalt Tallinna linna heakorra eeskirjale.

Elmise aasta oktoobris tegevust alustanud Tallinna Korteriühistute Teabekeskus jätkab ka 2020. aastal, sealtsaavad probleemidele lahenduse leidmiseks mitmekülgset tasuta nõu ja abi nii korteriühistute juhid kui ka kõik teised korteriomaniikud. Teabekeskus tegeleb nõustamise, lepitamise, arenguseminaride ja koolituste korraldamise, toetuste jagamise ja linnaametite-ülese koordineeriva tegevusega.

Tallinna linnavalitsuse teenindussaal (Vabaduse väljak 7, IV korrus) saavad korteriühistute juhid ja korteriomaniikud tasuta nõu ja tarvidusel ka lepitusteenust. Vajadusel suunatakse abivajaja pädeva spetsialisti juurde, juhul kui nõustaja ise mõnele küsimusele süvitsi vastata ei oska. Traditsiooniliselt nõustab linnavalitsuse teenindussaal juba mitmendat aastat ka Tallinna linna hea partner Eesti Korteriühistute Liit.

Linnaosavalitsused korraldavad regulaarselt ümarlaudu ühistutele olulistel teemadel ning sügisel korraldab linn nüüd juba traditsiooniks saanud elamumajanduskonverentsi, millel käsitletakse ühistute toimimist mõjutavaid teemasid. Korteriomanike teadmiste täiendamiseks jätkuvad ka eesti- ja venekeelsed tasuta arenguseminarid ja koolitused.

Korteriomanikud ja ühistujuhid tunnevad puudust lepitavast vahemehest, kes aitaks eri osalisi ühiste arusaamade kujunemisel ja probleemide lahendamisel. Siin tulebki korteriomaniike appi Tallinna linn.

NÕMME LINNAOSAKOGU

Head nõmmekad!

2020. aasta algas meeldivalt, kuni 12. märtsil kuulutati välja eriolukord. Seoses sellega oli ka linnaosakogu sunnitud oma koosolekud kaheks kuuks peatama. Siiski soovim anda teile ülevaate Nõmme linnaosakogu tööst 2020. aasta I poole kohta.

Linnaosakogusse kuulub 17 Nõmmelt valitud liiget, töövormiks on koosolek, kus otsuseid langetatakse hääletamise teel.

Koosolekutevahelisel ajal tegutseb linnaosakogu juures viis komisjoni, mille ülesanne on ette valmistada ettepanekuid-arvamusi linnaosakogule. Komisjonide nimetused on all-

järgnevad: arengu- ja planeerimiskomisjon, elukeskkonnakomisjon, haridus-, kultuuri- ja spordikomisjon, sotsiaal- ja tervishoiukomisjon ja revisjonikomisjon.

Tahan veel meelde tuletada, et nõmmekatel on õigus alati pöörduda komisjonide poole tekkinud küsimuste arutamiseks ning osaleda linnaosakogu koosolekutel.

Koosolekuid oli kokku neli, kus menetleti keskmiselt kolm päevakorrapunkti.

Lisaks koroonakriisiga seotud ülevaatest Nõmme linnaosa valitsuses tooksin olulisemate teemadena esile

politsei tegevuse ja õigusrikkumised Nõmmel, detailplaneeringud, eskiis- ja ehitusprojektid ning teede ehituse ja liikluskorraldusega seotud arutelud. Täpsemalt saab arutatud teemadega tutvuda internetiaadressil <https://aktal.tallinnlv.ee>. Liikmetest osalesid kõikidel koosolekutel Tatjana Rozenbaum, Indrek Luberg, Tõnu Meijel ja Urmas Mardi.

Soovin kõigile kiiret normaalolukorra taastumist, hoidke oma tervist ja lähedasi ning nautige suve!

Sõbraliku käepigistusega
URMAS MARDI
Nõmme linnaosakogu esimees

3. juunil peeti Linnaosakogu koosolek Nõmme Maja aulad, kus järgiti kõiki viiruseleviku tõkestamisnõudeid.

Tõusev täht - jalgratas

GETTER SONDBERG
Lääne-Harju politseijaoskonna
ennetuspetsialist

■ **Eriolukord tõi kaasa viimaste aastate suurima jalgrataste müügi, mis omakorda tähendab seda, et tänava-pildis liigub jalgrattureid rohkem kui varasematel aastatel.**

Kuigi jalgrattaga liikumine on tervislik ning igati soositud, tuletame meelde, et enne liiklusesse sukeldumist peaks veenduma oma sõiduuskuses ning olema kindel, et liiklusvahend on korras ja pidurid töötavad.

Tihti näeme liikluses, et jalgratturid tegelevad jalgrattaga sõites kõrvaliste asjadega: muusika kuulamine, nutitelefoni suhtlemine, käed lahti sõitmine. Liikluses peab olema erilisel tähelepanelik, sest kui sa kaotad tähelepanu, võib juhtuda raske tagajärgedega õnnetus. Jalgrattaga sõites tuleb jälgida sõiduteed ja ka ümbritsevat keskkonda, et võimalikke ohte ennetada, samuti tuleb kasuks teha end kaaskiiklejatele võimalikult hästi nähtavaks.

Liigeldes peame arvestama sellega, et meie hooletus võib seada ohtu nii meid enast kui ka kaaskiiklejaid. Kergliiklusteedel sõites peab jalgrattur arvestama eelkõige jalakäijatega – neile lähenedes võtma hoo maha ja mööduma neist ettevaatlikult.

Lapsevanema kohustus on selgitada ja jälgida, et lapsed täidaksid liikluses osalemiseks kehtestatud nõudeid. Jalgrattaga liiklemisel on ohutuse ja tervise seisukohast olulisim nõue, et kuni 16-aastane jalgrattur peab teel sõites kandma kinnirihmatud jalgratturikiivrit ja tal peab olema jalgratta juhiluba. Rattale peavad olema kinnitatud signaalkell, helkurid nii külgedele kui ka ette- ja tahapoole ning pidevaks ajaks ka tuled.

FOTO: PEXELS

TEADMISEKS

Õige käitumine algab meist endist!

- Reguleerimata ülekäigurada ületades arvesta, et jalgratturil puudub eesõigus!
- Eesõiguse saamiseks ületa tee jalgratas käekõrval.
- Näita aegsasti suunamärguandeid ja enne manöövrit veendu selle ohutuses!
- Sõbraga sõiduteel sõites pead liikuma vaid ühes kolonnis.
- Hoia piisavat pikivahet – sobiv pikivahet on vähemalt kaks jalgrattapikust.
- Kasuta turvavarustust – kiiver võib päästa elu liiklusõnnetusse sattudes!

Päikese pst ja Piiri tn mänguväljakud saavad uue kuue

Valminud on Nõmme linnaosas Päikese puisteel ja Piiri tänaval asuvate mänguväljakute rekonstrueerimise põhiprojektide eskiisid. Ehitushanke korraldab nende põhjal TPJ Inseneribüroo, misjärel saab alustada töödega.

Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis ütles, et Piiri tänaval asub võrkpalliväljak ja lastele mõeldud mänguväljak, mida plaanitakse laiendada ja täiustada mitme uue elemendiga, et see vastaks praegusaja nõuetele ja vajadustele.

«Olemasolevale karussellile, rippkiigele ja ronilale on plaanis juurde rajada liivamänguväljak, pesakiik ja liumägi. Samuti ronila koos liutorudega pisematele mängusõpradele. Kõige uhkem ja suurem muudatus, mida aga sinna kavandame, on uus väljõusaali koos liigutatavate raskustega. Kindlasti pööratakse pargi rekonstrueerimise

FOTO: NÕMMELOV

Uuendamist vajav treeningala Piiri tn mänguväljakul.

sel tähelepanu ka sellele, et oleks piisavalt pinke, prügikaste ja kasvavad puud ei oleks seal viibijatele ohuallikaks,» rääkis Šillis. «Päikese puistee mänguväljakul on samuti plaanis asendada enamik elemente, luua juurde taksakaalu-seiklusrada ja fitness-, väljõusaali ala. Mõeldud on ka piknikukohade peale ning ala täiendatakse haljastusega. Ala on projekteeritud kompaktsena, ning peaks tervikuna pakkuma rõõmu kõigile vanuserühmadele.»

Nõmmel on ka teiste mänguväljakute olukord võetud kõrgendatud tähelepanu alla. Käesoleval aastal on planeeritud tellida projekt ka Valdeku tänav 122 asuva mänguväljaku jaoks ja samuti võetakse ette Hiiu staadioni rekonstrueerimise projekt. Tallinna kommunaal ameti tellimisel valminud eskiisid on loonud AB Artes Teräe ja MARH Stuidiod OÜ. (NS)

Algas Pärnu mnt kõnnitee taastusremont

Eelmisel nädalal alustati Pärnu mnt Turu platsi ja Raudtee tänava vahelise kõnnitee ning Idakaare tänava Pärnu mnt ja Idakaare tänav 4 vahelise lõigu sõidutee taastusremontid.

«Korraldatakse Pärnu mnt Turu platsi ja Raudtee tänava vahelise lõigu mõlema poole kõnniteed ning Idakaare tä-

nava sõidutee asfaltbetoonkate, vahetatakse välja lagunenuid äärekivid ning korraldatakse töömaale jäävad kaevud. Lisaks uuendatakse hooldusremondina selles lõigus ka Pärnu mnt sõidutee asfaltbetoonkatet. Korraldiku ligipääsu saab Nõmme erakool ning korda saavad ka Nõmme linnaosa valitsuse ja

Nõmme keskuse vahele jäävad kõnniteed. Nõmme keskuse rekonstrueerimine on sademevee eelvoolude rajamise vajaduse tõttu edasi lükkunud ning seetõttu tuleb kõnniteed korraldada kohe,» ütles Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis. Ehitustööd teeb InfraRoad OÜ. Tööde lepinguline maksu-

mus on ca 82 000 eurot ning tööde lepinguline tähtaeg on juuli 2020. Tööde ajaks on piirkonnas kehtestatud ajutine liikluskorraldus, mida muudetakse vastavalt tööetappidele. Nõmme linnaosa valitsus palub vabandust võimalike ebamugavuste pärast, mida teetööd võivad liiklejatele kaasa tuua. (NS)

LÜHIDALT

Nõmme linnaosas joonitakse 40 ülekäigurada

Nõmme linnaosa valitsus kontrollis linnaosas asuvate jalakäijate ülekäiguradade olukorda, mille käigus tehti kindlaks, et 40 ülekäiku vajab joonimist. Nõmme Linnaosa vanem Grete Šillis ütles, et vastav info ülekäiguradade joonimisvajaduse kohta on edastatud Tallinna transpordiametile. «Joonimist vajavad ülekäigurajad asuvad nii Nõmme keskuses, Kadaka puisteel, Pärnu maanteel, Vabaduse puisteel, aga ka mitmel väiksemal tänavatel,» ütles linnaosavanem. «Kulunud märgistusega ülekäigurajad tänavatel on autojuhtidele halvasti nähtavad ja tihti märgatakse teed ületavaid jalakäijaid valgusfoorita teedel ja tänavatel viimasel hetkel. Liiklusmärgistus on küll olemas, aga kindlasti peaksid valged triibud sõiduteel seda täiendama. Mida rohkem me ohutusele tähelepanu pöörame, seda vähem on meil hiljem kurbi tagajärgi,» lüsis ta. Ühtlasi palub linnaosavanem autojuhte ja jalakäijaid olema liikluses tähelepanelikumad ja üksteisega arvestama ning suhtuda mõistvalt töödega kaasnevatesse võimalikesse ebameeldivustesse. (NS)

Teelise tänava busside tagasipöördekoht sai valmis

Linnalähiliinibusside peatuse ning tagasipöördekohta rajamine Teelise tn T1 ja T2 kinnistutele on lõpetatud. Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis sõnul oli Pääsküla asumisse rajatud busside tagasipöördekohta eesmärk vähendada dubleerimist. «On mõistlik, et linnalähiliinide bussid ei sõidaks täpselt sama marsruuti, mis siseliinid. Sobiv lahendus sellise dubleerimise vähendamiseks on kindlasti ümberistumise võimalus linna piiril. Seeläbi muutub ühistransport ka efektiivsemaks ning tugevamaks alternatiiviks erasõidukitele,» rääkis linnaosavanem. Tööde käigus ehitati Pärnu maantee linna siseneva suunaga külgnevatel kinnistutele 7 m laiune asfaltkattega busside tagasipöördekoht koos vajalike kõnniteedega laiusega 2,5 m. Peatuseplatvormi laius on 3 m. Tagasipöördekohtale rajati LED- tehnoloogial põhinev tänavavalgustus. Teelise tänavale busside tagasipöördekohta rajamise projektidokumentatsiooni koostas Teedeprojekt OÜ. Ehitustööd tegi Altos Teed OÜ ning tööde lepinguline maksumus oli 230 000 eurot. (NS)

Nõmmele rajatakse uued teekünnised

15. juunil alustati Nõmmele uute teekünniste rajamisega, need paigaldatakse 12 ristmikule. Teekünnised rajatakse Lootuse pst ja M. Metsanurga tänava ristmikule; Aate ja M. Metsanurga tänava ristmikule; Näituse, Võidu ja Värava tänava ristmikule; Nurme 21 juurde; Harku 29 juurde; Piiri tänavale; Lauliku ja Varbola tänava ristmikule; Haava ja Sihi tänava ristmikule; Lehtpuu ja Suvila tänava ristmikule; Lootuse pst ja Tähe tänava ristmikule; Põllu ja Pargi tänava ristmikule ning Harku ja Põhjakaare tänava ristmikule. Tallinna keskkonna- ja kommunaal ameti tellimisel rajatakse Tallinna tänavatele 87 asfaltbetoonist teekünnist. Ehitustööd teeb AS TREF Nord. Tööde lepinguline maksumus on ca 307 000 eurot ja lepinguline tähtaeg september 2020. (NS)

Nõmmel lõpetas vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ esimene grupp

KÄRT KASE,
grupijuht ja Suhteabi.ee pereterapeut

Kui üks ema kuulis, et kodukandis Nõmmel pakutakse lapsevanematele tasuta koolitust, tundus talle kohe, et see võiks olla tema päästerõngas. Tema kodune elu lastega oli jõudnud sellesse punkti, kus tema aina palus lastel ennast aidata, aga need palved olid kui kurtidele kõrvadele. Ema oli oma väsimuses ja abitusel päris tihti närviline ning lapsed said sellest oma osa, aga teisiti ta ei osanud. Neid probleeme, mis tal koolituse alguses olid, tal nelja kuu möödudes enam ei ole. See ei tähenda, et kõik on ideaalne, aga ema usub nüüd, et igast olukorrast on väljapääs.

Seda lugu on koolitajal väga rõõmustav kuulda, sest see tähendab, et ema on hoolsasti koolitusel osalenud, teemad läbi mõelnud ja arutanud ning ka koduseid töid teinud ehk praktiseerinud uut moodi lapsega suhtlemise viise. Vahva on kuulda ka isa kommentaari, et edaspidi räägib ta rohkem oma pojaga tunnetest, eriti seda, mida kõike erinevat võib nutt tähendada, kui sõnu jääb väheks. Neid lugusid on palju ja statistika toetab seda: laste probleemid vähenevad ja vanemate enesekindlus vanemana kasvab.

Meeskond, kes panustas koolituste toimumisse, on päris suur, aga eri-

Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis tänamas koolitusest osavõtjaid.

line tänu läheb kaas-grupijuht Küle Kadarikule, Kraavikrõlli lasteaia direktorile Ulvi Mooselile, Nõmme

linnaosa valitsuse terviseedenduse peaspetsialistile Janika Kleemannile ja lastekaitse peaspetsialistile Kati

Valmale! Koolitust rahastasid Nõmme linnaosa valitsus ja Tervise Arengu Instituut.

FOTO: JANIKA KLEEMANN

LISAINFO

Vanemlusprogramm «Imelised aastad» on vanemlike oskuste programm, mis õpetab lapsevanematele laste käitumisprobleemide ja emotsioonidega toimetulemist, konflikte lahendamist, samuti vastatakse laste kasvatamisel tekkinud küsimustele.

Nõmme linnaosa vanema Grete Šillis sõnul on koolituse pakkumine Nõmme lapsevanematele väga oluline, sest tervete ja õnnelike laste kasvatamine sõltub suuresti vanemate oskustest probleemidega toime tulla. «On üks hea ütlus: lapse kasvatamisse panustab kogu küla. Just sellise koolituse pakkumine lapsevanematele on üks viisidest, kuidas tänapäeva ühiskonnas saab omavalitsus pakkuda tuge siinsele kogukonnale. Koolitusprogramm «Imelised aastad» ei saa jääda ühekordseks aktsiooniks ning kindlasti loodame ka edaspidi koolituste pakkumisega jätkata.» ütles linnaosavanem. (NS)

Nõmme LOViga on esialgne kokkulepe, et esimene võimalus «Imeliste aastate» koolitusel osaleda ei jää nõmmekatele viimaseks. Loodame, et pooleldi riigi ja pooleldi linnaosa rahastusel õnnestub uus grupp kokku tuua veebruaris 2021. Seniks aga soovitan vaadata veebilehele tarkvanem.ee, kust saab laste kasvatamiseks häid nõuandeid nii küsida kui ka lugeda.

Hoiame Nõmme õhku ja sellega ka meie endi tervist!

REET PRUUL,
keskkonnaministeeriumi välisõhu ja kiirgusosakonna peaspetsialist

Nõmme ja Nõmme õhk on siia juba üle sajandi meelitanud inimesi, kes oskavad sellest lugu pidada, ega ilmaasjata rajatud Nõmmele sanatooriume ja haiglaid.

Milline on Nõmme õhk praegu? Täpselt ei oska öelda, sest siin piirkonnas pole korraldatud mõõtekampaniaid ja siin pole ka seirejaama, aga arvestades Nõmme liiklust ja siinset ulatuslikku kohtküttepõlvõõnd, võib eeldada, et ega see eriti kiita pole. Samas on kadunud mitmed suured saasteallikad: Pääsküla prügimägi ei põle, Männikul ei ole suurt tootmist ja Mustamäe on valmis ehitatud. Kui keegi ei peaks teadma, siis Mustamäe majade paneelid toodeti valmis Männi-

kul ja väga suured veoautod vedasid need mööda Valdeku tänava muna-kive Mustamäele, tulles ringiga uuesti Õie tänavat pidi tagasi Männikule. See piirkond oli ühtlaselt halli tolmu mattunud ja õhk heitgaasidest paks.

Igati tervitatav on Tallinna uue heakorraeskirja vastuvõtmine, millega keelustatakse lehepuhurete mittesihipärane kasutamine ja teatud taimekaitsevahendid. Mõlemad põhjustasid suuri häiringuid meie keskkonnale, eriti õhukvaliteedile.

Kõigepealt on muidugi probleemiks liiklus ja teede korrashoid. Mida ühtlasem liiklus on, seda vähem see saastab ja müra tekitab. Üks vahend õhu säästmiseks on ühtlane sõit, aga kui Vabaduse puisteel tuleb iga foori taga seisma jääda ja uuesti sõitu alustada, ei saa liikleja omalt poolt õhusaaste vähendamisele palju kaasa aidata. Sa-

ma probleem on kvartalite sees võrdsete ristmike ja nn lamavate politseinike tõttu. Siin tuleks liiklusekorraldajatel tõsiselt kaaluda eri variantide otstarbekust. Teine probleem on kütmine. Keskkonnaministeerium on mitmel aastal korraldanud õige kütmise kampaniaid. Loodetavasti on nende kampaniate raames jagatud õpetustest olnud kasu. Teiste linnade kohtküttepõlvõõndade saasteainete mõõtmiste andmete põhjal võib öelda, et mida kvaliteetsem on kütus ja mida korralikum küttekolle, seda vähem tekib ohtlikke saasteaineid. Kahjuks on veel üksikuid majapidamisi, mis kütavad kivisõega. Nende mõju Nõmme õhule võib võrrelda meepotti sattunud tõrvatilgaga. Jääb vaid loota, et selliste kütjate arv aasta-aastalt väheneb.

Selle kevade järel võib küll öelda tunnustavaid sõnu, sest tundus, et jäät-

mete põletamist palju ei olnud. Ka lõkke kohta kehtib sama, mis ahjude-pliitide kohta: mida puhtam kütus, seda vähem saastab. Keelatud on põletada töödeldud (värvitud, lakitud, immutatud jne) puitu ja märgi oksilehti, sest nende põletamisel tekivad väga mürgised ühendid, mis põhjustavad terviskahjustusi ja rikuvad aiasaagi nii lähemal kui ka kaugemal ümbruskonnas.

Suur õhusaastaja on ka grillisuits. Käes on grillihooaeg ja alanud on diskussioonid, kuidas on kõige parem grilli süüdata. Üheks trendiks on kujunenud toiduõli kasutamine süütevedelikuna – ikkagi puhas toiduaine. Grillimisel on aga põlemistemperatuur 200–250 kraadi, mis ei taga toiduõli täielikku põlemist. Õli põlemisel grillis tekib sama efekt, mis pannil liiga kuumal õliga praadides – rasvhapete põledes tekivad ohtlikud saas-

teained, nende hulgas ka kantserogeenid.

Süütevedelik, mille koostises on peamiselt alkoholid, ja spetsiaalsed süütekuubikud põlevad madalal temperatuuril täielikult ära ja ohtlikke kemikaale ei eraldu. Nii et kuigi õli võib tunduda ohutum, sõltub ohutus siiski õigest kasutamisest, seega kasutagem ikka igat asja ettenähtud otstarbel. Kindlasti tuleb grillides meeles pidada ka seda, et papptaldrikud ja -topsid ning papist toiduladused on määrimise vältimiseks immutatud kemikaalidega, mis keskkonda sattudes on nn püsivad saasteained, ja neid ei tohi mingil juhul põletada.

Kui astume kõik väikesi samme, et vältida õhu saastamist, oleme ise tervemad ja jätame väiksema jalajälje tulevastele põlvkondadele.

Nõmme kultuurikeskus ootab linnaelanike mälestusi

Selle aasta oktoobris tähistab Nõmme kultuurikeskus 75. sünnipäeva. Sünnipäeva puhul kutsutakse linnaelanikke üles kirja panema ja saatma oma mälestusi, mis on seotud kultuurikeskusega.

Ettevõtmise eesmärk on jäädvustada killukesi Nõmme kultuurikeskuse ajaloo läbi inimeste isiklike mälestuste. Nõmme kultuurikeskuse direktor Liina Amon ärgitab saatma mitte ainult ühte, vaid võimalusel ikka mitut vahvat juhtumist või lugu, kirjeldama toredat mälu pilti või jagama põnevat meenutust.

Mälestuste terviktekstid avaldatakse oktoobris Nõmme kultuurikeskuse kodulehel ja kindlasti ka Nõmme Sõnumites. Mälestusi oodatakse kuni jaanipäevani koos kontaktandmetega ja võimalusel koos pildimaterjaliga aadressil Nõmme kultuurikeskus, Turu plats 2, Tallinn 11614 või e-kirja teel: post@nommekultuur.ee. (NS)

Katkend Nõmme kultuurikeskuse direktori (1995–2014) Maie Tarma-Kibina meenutusest:

«Hooaeg 2009/2010 oli äkilise majanduslanguse tippaeg. Just siis hak-

kas meid kimbutama üks murekoht. Kammersaali 1920. aastatest pärit pianino keeli ei julgenud häälesta ja enam pingutada, sest need võisid katkeda. Ka polnud uusi pillikeeli kuhugi kinnitada. Mida teha? Taotlus-tele ametlike kanaleid pidi ei saanud loota, pidi midagi välja mõtlema, kust saada raha uue pianino ostmiseks. /.../ Tõdesime, et eesti vanasõna «Kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem» kehtib! Vana pilli ärasaamiseks ja tuluõhtute esinejate tänamiseks tegime uue pianino saabudes kammersaalis klaverikontserdi kahe-

le pianinole, see oli imekaunis ja pisut nostalgiline.»

Karl-Kristian Kõrts meenutab aga nii:

«/.../ Mul polnud aimugi, millega mul tegu on, aga ometi ma olin juba kultuurikeskuse poole sõitmas. Ma olin tollal veel kümneaastane. Ma jõudsin kohale ning ma läksin ükski majast sisse. Ma astusin saali ning kõndisin lavale ning teretasin kõiki. Bigbändi endine trummar võttis mind soojalt vastu ning õpetas mulle, kuidas trummikomplekt kokku käib. /.../

Tänaseks on jazz-muusika mulle väga hingelähedane ning trummimäng on väga palju arenenud, eriti tänu bigbändi-kogemusele.»

FOTO: SILVIA PÄRMANN

Open House Tallinn viib avastama Nõmme funkarihitektuuri pärleid

SILVIA PÄRMANN,
Open House

11. -12. juulil toimub Tallinnas arhitektuuriüritus Open House, mis avab ukse kohtadesse, kuhu muidu ei pääse või lihtsalt ei sattu, ja pakub kõigile huvilistele tasuta ekskursioone. Nõmmel toimuvad ekskursioonid suusahüppetorni ja arhitektuurijalutuskäigud Nõmme silmapaistvamate funkstiilis majade juurde.

Tasuta ekskursioonid algavad igal täistunnil laupäeval ja pühapäeval vahemikus kella 12–16 Valdeku saun-spor-dihoone eest (Valdeku 15) ning esimesena suundutakse kohe seal kõrval asuva arhitekt Robert Natuse 1930–1932 loodud Valdeku tänava sauna (Valdeku 24) juurde. Ajalooliselt oli

selles majas E. Reime supelasutus. Ühes tiivas olid algselt 50-kohalised saunad meestele ja naistele, teises tiivas mudavannid ja lamamisruumid. Lisaks olid ruumid juuksurile, arstile ning kütja korter.

Algselt oli maja krohvimata, sili-kaattelistest fassaadi ilmestasiid linnid. Täna on hoone kohandatud kortermajaks.

Avastusretke teele jäävad veel mitmed Nõmme kuulsad villad, näiteks dr Palitseri villa, mis oli kasutusel ka valitsuse residentsina, ja tööstur Oskar Kersoni villa. Kerson oli üks Nõmme värvikamaid mehi, kunagise Kerson & Ko Kunstsarvete hase omanik ning Kreeka aukonsul, kes rajas endale 1930. aastate kõige luksuslikuma eramu.

Loomulikult jääb teele ka silmapaistvaid väiksemaid eramuid, nii

nimetatud klassikalisi Nõmme tüüpi maju. Nõmme maju kavandas Edgar Velbri (lisaks insenerid A. Jomm, J. Tartland, K. Soosaar). Nõmme tüüpi maja koosneb kahest teineteise peale paigutatud kolme- kuni viietoalisest kõigi mugavustega korterist. Enamasti on maja lamekatusega ja astmeliselt langeva kompositsiooniga.

Põhjaküljel asub trepikoda, siis korterite osa ning alumisel korrusel veranda ja selle peal terrassiga hooneosa. Tihti kasutati majade puhul ehitusmaterjalina puitu, kuid hoone tuli kindlasti krohvida, et see jätkaks kivimaja mulje. Kuna hoone nägi välja villalik ning oli paigutatud pigem puutumata loodusega aeda, siis kandis see väga tugevalt funktsionalistliku arhitektuuri propageeritud eluladi. Need on hinnatud kodud tänase päevani.

LISAINFO

Mis on Open House?

1992. aastal Londonis esimest korda toimunud arhitektuuriüritus Open House on nüüdseks levinud viiele mandrile ning selle populaarsuse põhjus on lihtne: üritus annab inimestele võimalus astuda sisse oma kodulinna majadesse ja paikadesse, kuhu nad muidu ei pääse, ning heita pilk linnale täiesti uue nurga alt. Sel aastal avavad Tallinnas huvilistele ukseid 30 kohta, mille seast leiab hooneid Tallinna uutes ja põnevates piirkondades Noblessneris ja Rotermanni kvartalis, totaalse muutumise läbi teinud Kopli liinid, ainulaadse merekonteineritesse ehitatud Hektor Konteinerhotelli, aga ka linnapildis ikoonilisi objekte, nagu linnahall, vene kultuurikeskus ja mitmed kirikud. Vaata lähemalt: www.openhousetallinn.ee

Nõmme noored SPIN-programmis - puhtad väravad ja ühised eesmärgid

ANDREI LIIMETS,
SPIN-programm

Sportipõhine arenguprogramm SPIN alustas sügisel Nõmmel võimsalt. Esimestel kuudel kerkis Nõmme Huntideks ristitud võistkond üheks programmi kõige suurema osalusaktiivsusega grupiks üle terve Eesti. Ehkki kevad tõi kaasa pika katkestuse kriisi tõttu, on aasta osutunud kokkuvõttes edukaks nii väljakul kui ka selle kõrval.

«Nõmme Huntidel läheb väga hästi, lastele meeldib SPINis,» kinnitab grupi eluuskuste treener Merilin Kurtõšev, kelle hinnangul on noorte sportlik tase samas väga erinev. Leidub nii neid, kes käivad paralleelselt teistes trennides ja on füüsiliselt aktiivsusega harjunud, kui ka neid, kellele on tegemist esimese trennikogemusega.

Erinevustest hoolimata on suudetud võistkonnana töötada ühiste eesmärkide nimel. Talvel toimunud grupi esimene üle-eestiline jalgpalliturniir õnnestus läbida koguni kaotusteta. Oma puuri ei lastud nelja mänguga löüa ühtki palli ning finaalkohast jääd ilma vaid väravate vahe tõttu.

«Regulaarselt trennides osalenud laste sportlik tase on aastaga kindlasti

FOTO: SPIN

paranenud. Treeningute planeerimisel on meie eesmärk alati olnud see, et lastel tekiks huvi ja soov teha kaasa vastavalt oma võimetele. Püüame tunnustada tahet ja osavõtlikkust, mitte otseselt sportlikku saavutust,» räägib Kurtõšev.

SPIN-programmi eesmärk polegi kasvatada häid jalgpallureid, vaid ennekõike häid kodanikke. Sport pakub oma kaasahaaravuses ja aktiivs-

ses selle jaoks suurepärase vahendi, suur rõhk on aga trennide kõrval toimuvatel sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste töötubadel. Kõige tähtsam on Kurtõševi sõnul olnud üksteisega arvestamise ja emotsioonidega toimetuleku õppimine.

«Alguses tuli mängudes ette üsna palju konflikte. Lapsed on emotsionaalselt hästi erinevad ja nende tundlikkus olukordade suhtes samuti. Üks

hädavajalik töövahend on olnud pakk tundekaarte, mille abil emotsioonidest räägime. Praeguseks on olukord kõvasti paranenud,» kõneleb treener.

Omandatud oskused väljaku kõrval paistavad silma ka platsil. Näiteks meenutab Kurtõšev, et kui alguses seisid noored trennides eelkõige iseenda eest, siis talvistel võistlustel paistis ennekõike silma meeskondliku ühtsuse oskus.

Suurt rolli näeb treener ka koostööl lapsevanemate ja Nõmme linnaosa valitsusega. Eriti toetavad on olnud noorsootöötajad, kellega koos korraldati talvel jõulupidu Valdeku noortekeskuses. Kahel SPINi Harjuma miniturniiril on Nõmme Huntidel õnnestunud seni tulla oma vanusegrupis kolmandaks ja värskelt hooaja lõpus napilt teiseks. Järgmine suurem sportlik katsumus ootab ees augusti lõpus, mil toimub SPIN-programmi suur suveturniir.

SPIN-programmi Nõmmel rahastab Tallinna linn. Programmi tööd üle Eesti toetavad siseministeerium, Euroopa Sotsiaalfond, Briti Nõukogu ja UEFA Lastefond. Lisainfo programmi kohta leiab veebilehelt www.spin-programm.ee.

LÜHIDALT

Kümme Tallinna parki arvatakse looduskaitse alt välja

Vabariigi Valitsus otsustas 28.05.2020. a määrusega nr 42 arvata looduskaitseväärtuse puudumise tõttu kaitse alt välja kümme Tallinnas asuvat kaitstavat parki. Põhiliselt on need eramani-kele kuuluvad iluaiad, mille edasine riiklik kaitse ei ole otstarbekas.

Ekspertiiside tulemusel arvatakse riikliku looduskaitse alt välja Hans Lepa puukool- aed Haabersti linnaosas; Linnu tee 83 aed, Linnu tee 87 aed ja Mõtuse tänav 8 aed Kristiine linnaosas; Kurni tänav 5 aed ning Palli tänav 4 ja 6 aed Nõmme linnaosas; Hõbekuuse tee 31 / Tuule tänav 36 aed, Kesktsee 35 aed, Väina tee 4 aed ning Windecki park Pirita linnaosas. Kaitse alt välja arvatakse parkide pindala on kokku umbes kuus hektarit ja üheski neist ei leidu keskkonnaregistris registreeritud kaitsealuseid liike. Teade on avaldatud Riigi Teataja I osas 02.06.2020, 3 ja kaitse alt välja arvamise määrus jõustus 12.06.2020. (NS)

Nõmme kultuurikeskuse kohvikupidaja on leitud

Nõmme kultuurikeskuse kohviku üürile andmise konkursis lõppes 27. mail 2020. Esitati kuus tingimustele vastavat pakkumist. Võitjaks osutus Pagaripoisid OÜ, kes esitas hinnapakumise 814,05 eurot pluss käibemaks ühes kalendrikuus. Äriruumi üürileping sõlmitakse viieks aastaks. (NS)

TV 10 Olümpiastarti finaali ja Uno Palu noorte mitmevõistluse tulemused

10. -11. juunil toimusid Kadrioru staadionil 63. Uno Palu mitmevõistluse karikavõistlused 11-12-a ja 13-14-a tüdrukutele ja poistele ning TV 10 OSI Tallinna finaalettapp aastail 2006-2007 ja 2008-2009 sündinud poistele ja tüdrukutele. Peale Tallinna klubide noorte mitmevõistluse olid stardis ka Saue klubide noorsportlased. Kõige enam võistlejaid osales vanemate poiste vanuseklassis. Uue Uno Palu noorte mitmevõistluse rekordi tegi Mia Lisett Meringo Tallinna SS Kalevist, kes püstitas vanemate tüdrukute 200 m jooksu uue rekordi 26,55; eelmise tippmark kuulus Ksenia Baltale. Mitmevõistluse korraldaja Nõmme Kergejõustikuklubi ja SK Fortis tänavad võistluse toetajaid: AS Coca-Cola HBC Eestit, Balbiinot, Kalevit ning Tallinna spordi- ja noorsooametit.

Alljärgnevalt U. Palu mitmevõistluse eri vanusegruppide 3 parimat.

Tüdrukud, 11-12-a, 7-v: 1. Pia Lauren Matsalu 3952 p, 2. Annika Põlluaas 3882 p, 3. Ellen Ingrid Adamsoo 3613 p. Poisid, 11-12-a, 10-v: 1. Omar Nisamedtinov 3699 p, 2. Kauko Geork Laas 3423 p, 3. Frank Vali 3344 p. Tüdrukud, 13-14-a, 7-v: 1. Mia Lisett Meringo 4393 p, 2. Ruth Mary Onga 3907 p, 3. Nanna Tammeorg 3656 p. Poisid, 13-14-a, 10-v: 1. Tristan Aik Sild 6095 p, 2. Timo Kaarus 5727 p, 3. Ronaldo Kaljo 5060p.

TV 10 OSI Tallinna finaali vanusegruppide 3 parimat: Tüdrukud, snd 2008 ja nooremad: 1. Ellen Ingrid Adamsoo 4595 p, 2. Saara Kivi3841 p, 3. Rosanne Vassus 3693 p. Poisid, snd 2008 ja nooremad: 1. Tristjan Jaanson 6252 p, 2. Sebastian Nuutmann 5223 p, 3. Kasper Isand 5163 p. Tüdrukud, snd 2006-2007: 1. Hedi Andre 6450 p, 2. Liise Lililaid 6223 p, 3. Mia Sinella Mitt 5878 p. Poisid, snd 2006-2007: 1. Karl Kristja Pohlak 7297 p, 2. Rasmus Tibar 6400 p, 3. Ragnar Maripuu 6058 p.

(Anu Vackermann, Nõmme Kergejõustikuklubi)

Tulge muusikat õppima Nõmme muusikakooli!

VARJE VÜRST,
Nõmme muusikakool

Nõmme muusikakoolis toimub pilliõpe juba alates 1952. aastast. Sel kevadel lõpetas 66. lend.

Nõmmel õpitakse klaverit, akordionit, vask- ja puupuhkpille, löökpille ja keelpille. Kusjuures Nõmmel on võimalus õppida ka nii haruldast pilli, nagu seda on harfi. Mõeldud sūgisel avati Nõmme muusikakoolis tasuta rütmmuusika osakond, mida juhendab meie enda kooli vilistlane Ingrid Hagel.

Väikestele muusikahuvilistele on mõeldud ettevalmistusklass, kus õpetöö toimub kaks korda nädalas. Juba kindla pillisooviga mudilastel on võimalus kohe ka pillitund juurde võtta.

Peale erialatundide käivad kõik õpilased solfedžo- ja muusikaajalootundides. Koolis tegutsevad mitmete ansambli kõrval ka keelpilliorkester, puhkpilliorkester ja sümfooniaorkester.

Eesti Muusikakoolide Liit ühendab 91 Eesti muusikakooli, nende seas on Nõmme muusikakool oma pea 500 õpilasega suurim.

Uute õpilaste vastuvõtukatsed Nõmme muusikakooli toimuvad 17.-19. augustil. Avaldust täita ja vastuvõtuks aega broneerida saab kooli kodulehel www.nmkool.ee.

Ootame oma õpilaste ridadesse täiendust – tulge muusikat õppima Nõmme muusikakooli!

SÕNARÄGASTIK

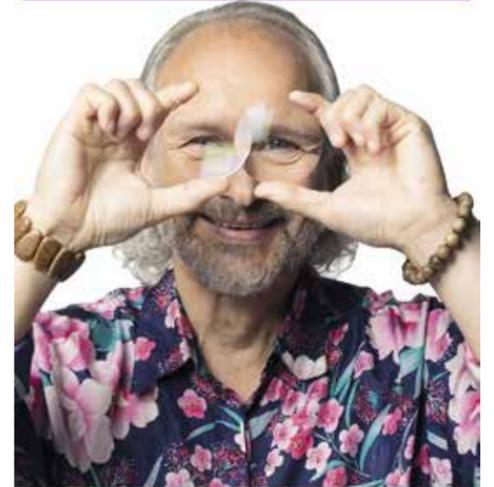
Leia vähemalt 15 looma!

Sõnad võivad olla ka alt üles, paremalt vasakule ja diagonaalis!

U	N	K	A	S	T	I	R	A	A	N	H	K	R
L	A	M	M	A	S	M	L	A	I	E	O	R	H
I	M	A	R	A	K	I	M	V	D	H	B	I	O
H	K	P	E	H	A	M	S	T	E	R	U	I	R
U	J	P	O	R	J	N	K	P	M	S	N	H	A
S	S	A	K	A	R	H	O	R	E	K	E	N	V
M	A	L	I	H	I	A	R	U	T	S	T	N	E
S	L	E	D	B	K	E	I	U	S	I	N	O	H
A	H	O	N	K	L	N	A	N	S	K	O	K	A
R	I	P	U	M	E	T	S	K	I	T	S	P	E
B	R	A	H	T	A	I	S	A	G	H	R	L	K
O	V	R	M	A	K	E	A	R	A	L	U	I	T
K	K	D	R	L	I	I	S	U	S	O	E	K	S
T	H	U	K	H	K	S	T	R	P	I	I	D	H

PERE OPTIKA

Pere Optikas
kaks
klaasi
ühe
hinnaga!

Nõmme Pere Optika,
lihtsalt HEA PRILLIPOOD
Nõmmel, Pärnu mnt 326,
Apteegi kõrval.
tel 6559544, gsm 56970606,
nomme@pereoptika.ee

Vaata lisa www.pereoptika.ee

Lõikelilled, potililled, kimbud, seaded, kingitused, pulmatööd, matusetööd, sünnipäevad ja muud tähtpäevad, pulmades ja ruumide dekoreerimine.

Kõige kaunimad lilled lõpetamiseks meilt!

LILLEMAAGIA OÜ LILLEPESA

Hiiu Rimi, Pärnu mnt 386

Avatud E-R 8.00–21.00, L-P 9.00–21.00

Tel +372 502 5259 • www.lillemaagia.ee

PÕHJA-EESTI KÜTTEPUU OÜ

- Küttepuud lahtiselt
- Küttepuud konteinerites
- Kaminapuud kottides

Kohale toomine Tallinnas ja 30km Tallinna piirist tasuta. Kõik pikkused ja puuliigid.

Tel: 5333 4347; 501 9454
www.tulepuu.ee

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Teenindame 7 päeva nädalas

Taviberg
EHITUS

- ☑ Eramu ehitus ja remont
- ☑ Siseviimistlustööd
- ☑ Fassaaditööd
- ☑ Katuste ehitus
- ☑ San tehnilised tööd
- ☑ Elektritööd
- ☑ Aedade ja piirete ehitustööd
- ☑ Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt:

Tel. + 372 60 40000

Mob. + 372 555 30 422

WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

**PLAANID OSTA VÕI MÜÜA?
KÕIK KINNISVARATEHINGUD**

- Teie isiklik maakler
- Müügiks täielik ettevalmistus
- Kogu protsessi lõpuni haldamine

+372 51 29 847

apartments@vtvarahaldus.ee

www.vtvarahaldus.ee

**TÜDINENUD
JÄÄTMEJAAMAS
OOTAMAST?**

**TELLI
JÄÄTMEVEDU MEILT!**

+372 552 3688
info@rehaus.ee
www.rehaus.ee

Piirdeaedade ehitamine immutatud puidust jm. Maksumus puitaiale kõrgusega 1200 mm, lipivahega 50 mm alates 33 eurot.

Valmistame ja paigaldame ka nelikanttorust tiibvärava raame nii auto- kui jalgvärvavatele.

Konsultatsioon kohapeal tasuta!

Tel 5678 8609.

OÜ CANKER - UL müüb:

- KIVISÜTT
- PELLETEID
- SÕELUTUD MULDA

Tel 600 6170, GSM 51 45 279
www.canker.ee, e-post: canker@canker.ee

KÜTTEMATERJALID

Männiku tee 106b Mob. 54 5698 58
Kask 40l - 3.50€
Lepp 40l - 3.10€
RUF puitbrikett 960kg HEA HIND - 120€
Kask konteineris 40cm toores 1.8m3 HEA HIND - 125€
Lepp konteineris 40cm toores 1.8m3 HEA HIND - 115€
Puitbrikett Kask Tume - 125€ eco-fuel.ee
Turbabrikett 840kg - 140€
Kuiv Lepp HEA HIND - 140€
Kuiv Kask HEA HIND - 160€ BestFirewoodBaltic **MÜÜK**

MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUUD KOHALETOOMISEGA.

Värske sanglepp, lepp ja kask soodsalt. Küsi hinda!

Tel 509 9598
pakhalupuu@gmail.com

www.pakhalupuu.ee

OÜ Sinitivik

Riiete, vaipade ja pehme mööbli keemiline puhastus. Transport tasuta.

Tel 5591 7562, 551 6821

Ohtlike jäätmete kogumisring Nõmme

Круг сбора опасных отходов в Нымме

ÄRA SAAB ANDA:

pliiakusid, patareisid ja väikeakusid, aku-happeid, õlijääke ja õlifiltreid, aegunud ravimeid, liimi, värvi-, laki- ja lahustijäätmeid, aiamürke, väetiste jääke, foto- ja muud olmekemikaale, elavhõbedajäätmeid, sh päeavalguslampe, elektri- ja elektroonika-jäätmeid.

МОЖНО ПЕРЕДАТЬ:

батарейки и аккумуляторы, остатки масел и прочих смазочных веществ, просроченные лекарства, садовые ядохимикаты и удобрения, фото- и другая бытовая химия, моющие и дезинфицирующие средства, топливные фильтры и использованная ветошь, содержащая опасные вещества или загрязнённая ими упаковка, содержащие ртуть отходы, лампы дневного света, отходы электроники и другого электро-оборудования, растворители и их содержащие краски, лаки, клеи.

AJAGRAAFIK JA AUTO PEATUMISKOHAD

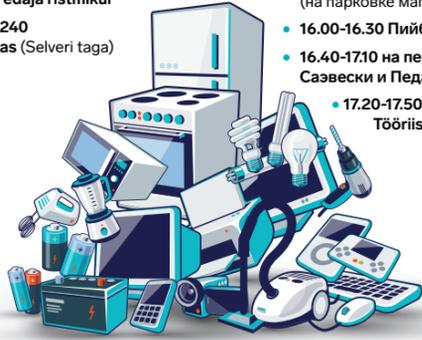
- 10.00-10.30 Papiite pst 2a kõrval (Laagri jaam)
- 10.40-11.10 Kalda 16
- 11.20-11.50 Trummi 16b (Europagarai ees)
- 12.00-12.30 Jaama 2 (Nõmme keskuse Comarketi parklas)
- 12.40-13.10 Hiiu staadioni parklas (Harku 62)
- 13.20-13.50 Pärnu mnt 325a (Krooning tankla kõrval)
- 14.00-14.30 Ilmarise 4 (Ilmarise poe ees)
- 14.40-15.10 Valdeku 13 (Nõmme linnaosavalitsuse ees)
- 15.20-15.50 Männiku tee 100 (Pihlaka Rimi parklas)
- 16.00-16.30 Piibri 12
- 16.40-17.10 Saeveski/Pedaja ristmikul
- 17.20-17.50 Pärnu mnt 240 Tööriistamarketi parklas (Selveri taga)

ГРАФИК ОСТАНОВОК

- 10.00-10.30 рядом с аллея Паплите 2a (жд станция Лаagri)
- 10.40-11.10 напротив Калда 16 у пункта упаковки
- 11.20-11.50 на Трумми 16b (перед Europagarai)
- 12.00-12.30 на Яама 2 (парковка центра Нымме перед Comarket)
- 12.40-13.10 парковка стадиона Hiiu (Харку 62)
- 13.20-13.50 Пярну мнт 325a (рядом с заправкой Krooning)
- 14.00-14.30 Ильмарисе 4 (перед магазином Ilmarise)
- 14.40-15.10 Валдеку 13 (перед районной управой Нымме)
- 15.20-15.50 Мяннику 100 (на парковке магазина Пихлака Рими)
- 16.00-16.30 Пийбри 12
- 16.40-17.10 на перекрёстке улиц Сазевски и Педая
- 17.20-17.50 Пярну мнт 240 на парковке Tööriistamarket

Ohtlike jäätmeid võib ka ise viia kõigisse Tallinna jäätmejaamadesse.

Опасные отходы также можно сдать на городских станциях приёма отходов.

Lisainformatsioon: www.tallinn.ee/jaated ja veebikaardil <http://arcg.is/0munie>

Дополнительная информация: www.tallinn.ee/othod и на карте <http://arcg.is/0z9jvj>

Kodu soodsalt soojaks!

LEPP alates 45 €/ruum

PELLET alates 190 €/alus

PUITBRIKETT alates 125 €/alus

6 000 136
52 000 93

Puu24.ee

Alusel kaubad (brikett, pellet, konteiner ja võrkkott) toome kliendile ratastõstukiga koduhoovi sisse.

• Pellet
• Puitbrikett
• Lahtine küttepuid
• Konteineris küttepuid
• Võrkkotis küttepuid
• Korstnapühkija

Tallinna Lastehaigla Toetusfond

Halva une nägu

Unehäired võivad rikkuda lapse elu. Kingi head und ja toeta Eesti esimese laste unekeskuse loomist.

Sõlmi püsiannetus: toetusfond.ee

VANA BASKINI TEATER
HULLUMEELNE KOMÖÖDIA
VALENTIN KRASNOGOROV

ARMASTUS MÄLUKAOTUSENI

TÕLKUJA JA LAVASTAJA EERO SPRIT
KUNSTNIK JAAK VAUS

MADIS MILLING MAIRI TIKERPALU RIHO ROSBERG KAILI NÄREP TÕNU KILGAS

26.07. Nõmme Spordikeskus. Etenduse algus kell 20:00.
Piletid müügil Piletivis, Piletimaailmas ja kohapeal. Turvaliselt, hõredalt- piletite arv piiratud!
VANABASKINITEATER.EE

TALLINNA LASTEAED KASEKE
Asukohaga Kaskede pst. 22 (Laagri alevik)

PAKUB sügisest TÖÖD:

ÕPETAJA ABILE
(1,0 koormus)

ÜLDKORISTAJALE
(0,5 koormus)

INFO TELEFONIL: DIREKTOR 679 6812. ÕPPEALAJUHATAJA 654 7558.
MAJANDUSJUHTAJA 654 7758. E-POST: direktor@kaseke.edu.ee

NÕMME ERAKOOL

Ootame sãrasilmsiid koolieelikuid 2020/2021. õa avatavasse kooliks ettevalmistavasse ringi.

Õppetõõ toimub september 2020 - mai 2021 teispãeviti ja neljapãeviti kell 13.30-17.15

Õppemaks 100 eurot/kuus

Info ja registreerimine info@nek.ee ja tel 670 1797

Vãike ja hubane Nõmme Erakool asub Nõmme sãdames ning meie missiooniks on tagada turvalises koolikeskkonnas tugev põhiharidus.

NÕMME ERAKOOL

Vastuvõtt 2020/2021. õa I klassi

Korraldame lisavastuvõtt üksikutele vabadele kohtadele 2020/2021. õa I klassi.

Info ja avalduste esitamine info@nek.ee ja tel 670 1797; www.nek.ee

Vãike ja hubane Nõmme Erakool asub Nõmme sãdames ning meie missiooniks on tagada turvalises koolikeskkonnas tugev põhiharidus.